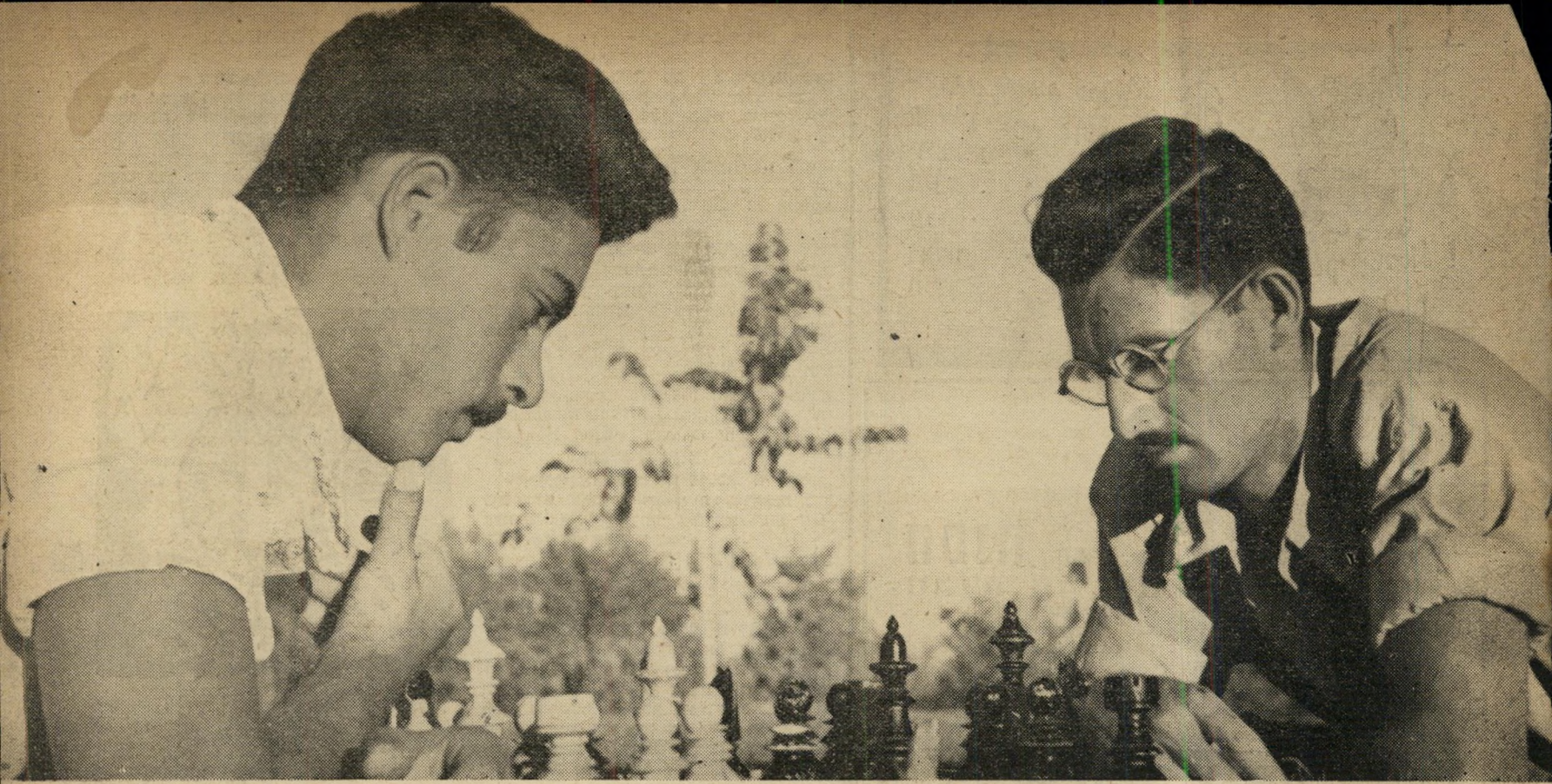

יוצר מחפש את האחר

יורם בן-דוד מבקש חברה

המאורעות שקדמו למלחמת השחרור מצאו את יורם בן 17. מדי יום הגיעו לגבעת-ברנר, היושבת על הכביש הראשי לדרום ולנגב, אנשי השיירות. בקיבוץ הוגברה השמירה, כי מנגד ניצבו שני הכפרים הערביים עקיר ומעיא, והאנגלים ישבו בתל-נוף.

והי בוקר אחד, יצאו יורם ושני חבריו והתייצבו במחנה הפלמ"ח הקרוב והתגייסו. עוד לפני שחלה עליהם כל חובת גיוס, אותו מעשה הביא להם את קבלתם כחברים שווי-זכויות וחובות של הקיבוץ.

"נוער עירוני רקוב"?

בשנתיים של גלגולים מיחידה ליחידה בצבא בא יורם במגע עם נציגים של כל חוגי הנוער ביישוב, וגילה ש"הנוער העירוני הרקוב" אינו רקוב כלל וכלל, ושהתכונות המשותפות לכל הדור הצעיר בישוב מאה, את זאת לא שח גם עם שחרורו, כאשר, בניגוד להרבה מחברי-הקיבוצים הצעירים, חזר יורם למשק. בקיבוץ לא עמדה בפניו בעיה של שיקום או של הסתגלות מחדש לחיים אזרחיים, יורם לא נכנס לעבודה שאיננה לפי רוחו. מחמת דוחק כלכלי, לאחר נסוים נכנס לעבוד כמסגר בבית-המלאכה של הקיבוץ, והוא מוצא בעבודתו סיפוק רב. בעוד שנה או שנתיים של עבודה מעשית הוא חושב לצאת להשתלמות מקצועית.

אם ירצה לשאת אשה לא תעמוד לפניו כל בעיה של שיכון או פרנסת אשה, כי צורת החיים הקיבוציים מבטיחה לו את צרכיו גם בשטח זה.

אך הנה מצא יורם כי דרוש יותר מאשר סיפוק בעבודה ובטחון כלכלי כדי למלא תוכן חיים. אחרי שמונה שעות עבודתו דרושה פעילות חברתית אינטנסיבית, כי אין בקיבוץ מקומות בילוי (כמו בעיר) בהם יוכל עלם לבלות את זמנו הפנוי. אין כאן בחי קילנוע והיאטראות ובתיקפה שאפשר לשבת בהם עד שמגיע הזמן לשכב לישון.

אחד מור 47: זהו היחס בין יורם לבין ילדי כיתה ה' שהוא מדריך בחופשתם. זהו גם היחס המספרי בין בני-גילו של יורם ובני הגילים הרכים יותר בקיבוץ גבעת-ברנר.

מאת שלום כהן

יורם בן-דוד נולד לפני 20 שנה לשני חברי קבוץ גבעת-ברנר, והוא מראשוני הדור השני שנתקבלו כחברי משק — גרעין העתיד של כל חברה קיבוצית.

גבעת ברנר הוא הקבוץ הגדול ביותר בארץ בתושביו (קרוב ל-2000 נפש), אולם כשנולד יורם לא היה אלא אחד מהקיבוצים הבינוניים שהתלבטו בבעיות כלכליות. חבריו עבדו קשה ועמלו לבסס את משקם ובינתיים לא הרשו לעצמם להוליד ילדים. (אותו זמן היה סדר הרבייה בישוב כך: מושבים, מושבות, ערים, קבוצים).

גם כאשר הוטב המצב הכלכלי לא יכלה החברה לכלכל ילדים במספר רב, וכך נולד יורם לתוך המצב הנוכחי של "מעט מדי ומאוחר מדי". ואיתו נולדה הבעיה שתעמוד במרכז חייו — חוסר חברים לגיל.

בני א. ד. גורדון ובר

אולם עם הבעיות הכלכליות עמדו בפני חברי הקיבוץ גם בעיות חברתיות רבות. הם התווכחו בערבים ובשעות העבודה, למדו וחיפשו לקבוע צורת החיים החדשה. בשבילם היתה הדרך הקיבוצית דרך של ניסויים, של נטישת דרכים כבושות ורכישת ערכים חדשים. היתה זו בעיקר התמודדות של אידיאלים וכוח הרצון עם מושגים ודרך חיים שלמדו בבתי-ההורים.

ואלו ילדי הקיבוצים כבר חונכו בדרך החדשה, והם קיבלו את חנוכם לא כניסוי חברתי אלא כצורת חיים מקובלת שלא ידעו לה תחליף. הם לא הפכו את עצמם לבני קיבוץ, אלא נולדו כך. להם אין צורך בא. ד. גורדון ובכתבי ברל כצנלסון — וכך חסר להם התומך לויכוחים שנטלו את מרבית זמנם של הוריהם. יורם גדל והיה לאחת הדמויות החדשות של היישוב, הצברים החמודים והעוקצניים, "הטיפוס החדש" שיצאו לטיולים ולמסעות, למדו לעבוד ולהשתמש במקל וברובה.

יורם בן-דוד, חבר גבעת-ברנר, אחד מחמשה עשר הצעירים שנולדו במקום וכבר נתקבלו כחברי הקיבוץ. חמשה-עשר צעירים בלבד — לעומת מספר כללי של 680 חבר.

